

Inspirace ze studijní cesty

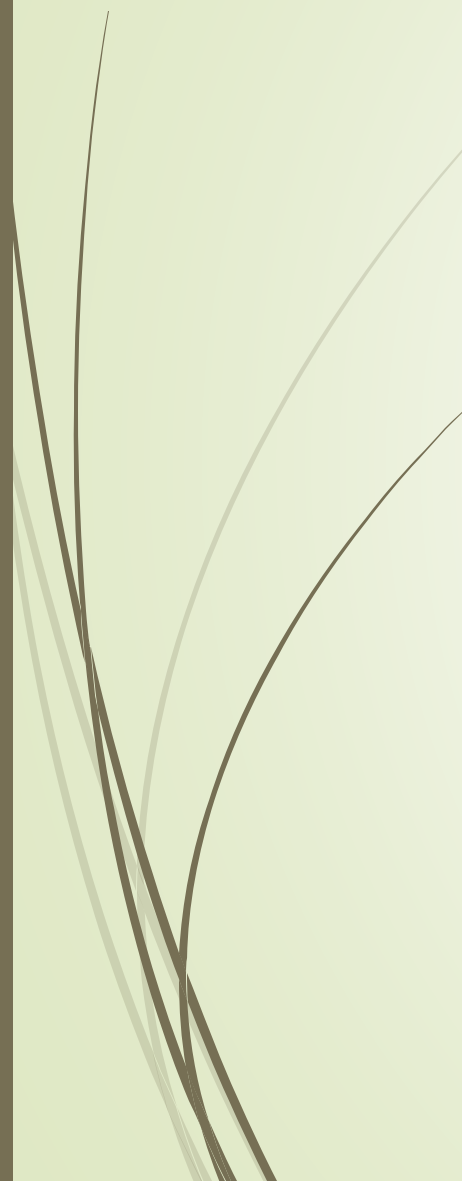

ESTONSKO a FINSKO

23. – 30. září 2023

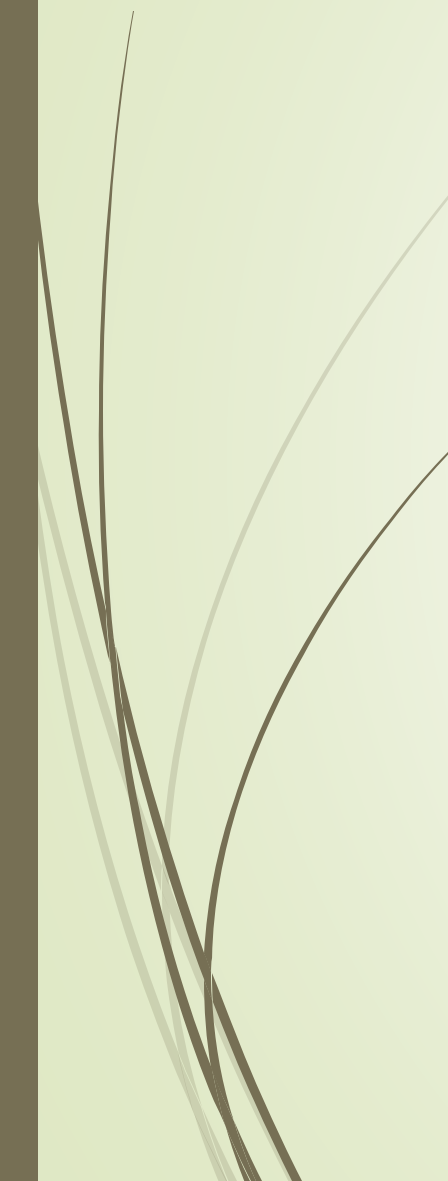

1. den 23. září (Estonsko - Tallin)

- Naše skupina: 45 účastníků

Tomáš	Augustýn	Ředitel Základní škola Nov é Město na Morav ě
Anna	Bartošová	MAS Horní Pomorav í
Libuše	Beranová	MAS Brána Vysočiny, MAP Tišnov sko (město Tišnov)
Klára	Blahošov á	Ředitelka ZŠ a MŠ V otice
Matěj	Bulant	Národní pedagogický institut
Petra	Dimitriu	SEN Teacher at Knov primary school
Marcela	Erbeková	Ředitelka T. G. Masaryka School, Mnichovice
Lenka	Felcmanov á	Partnerství 2030+
Karel	Gargulák	Analyst and Researcher at PAQ Research
Jaroslav a	Glaserov á	Ředitelka T. Stolzov é Primary School - Kostelec nad Labem
Jana	Hirkov á	Ředitelka ZŠ a MŠ Hov orčovice
Monika	Hrochová	Nadační fond Eduzměna
Jiří	Hrubý	Město Jeseník
Miroslav	Hřebecký	EDUin

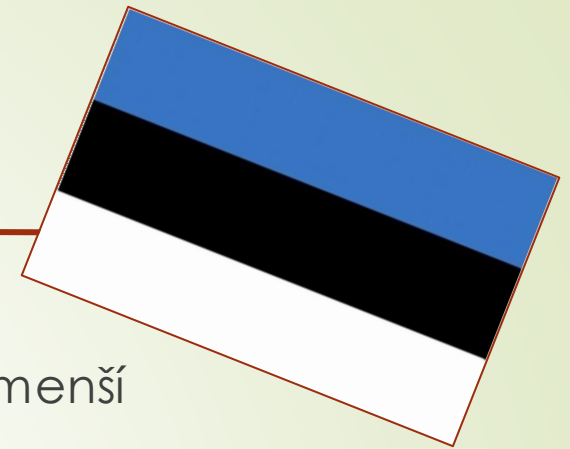

Milan	Chalupník	AŘZŠ, ředitel ZŠ Seč (okres Chrudim)
Hana	Košťálová	Pomáháme školám k úspěchu
Martin	Kozel	Učitel naživ o
Anna	Kubíčková	Society for All
Magdalena	Kučerová	Hodnotové vzdělávání Cyril Mooney
Jan	Kuzelbauch	Ředitel ZŠ Dukelská, Kraslice
Zuzana	Libánská	Výchovná poradkyně ZŠ Čelákovice
Dominik	Liberda	Ředitel Základní škola Jeseník
Ivica	Másilková	MAS Horní Pomoraví
Zbyněk	Němec	SOFA
Jakub	Novák	Partnerství 2030+
Eliška	Pácaltová	Nadační fond Eduzměna
Markéta	Pošíková	NS MAS ČR / MAS Podlipansko
Dana	Pražáková	Česká školní inspekce
Silvie	Pýchová	Partnerství 2030+
Klára	Rundová	Nadace České spořitelny

Aleš	Sedláček	Česká rada dětí a mládeže
Jana	Servusová	Učitelská platforma
Vladimír	Srb	Partnerství 2030+
Michaela	Stoilova	Hodnotové vzdělávání Cyril Mooney
Petr	Studnička	Město Krnov
Petra	Šlapánková	Nadace RSJ
Jolana	Turnerová	Spiralis
Lukáš	Vlček	Asociace krajských vzdělávacích zařízení/ Krajské centrum vzdělávání Plzeň
Barbora	Vobořilová	Partnerství 2030+
Miriam	Vránová	Spiralis
Filip	Worm	Ředitel Základní škola Česká Ves
Renáta	Zajčková	Nadační fond GMVV

Estonsko

Estonsko – „malá země s velkým srdcem“

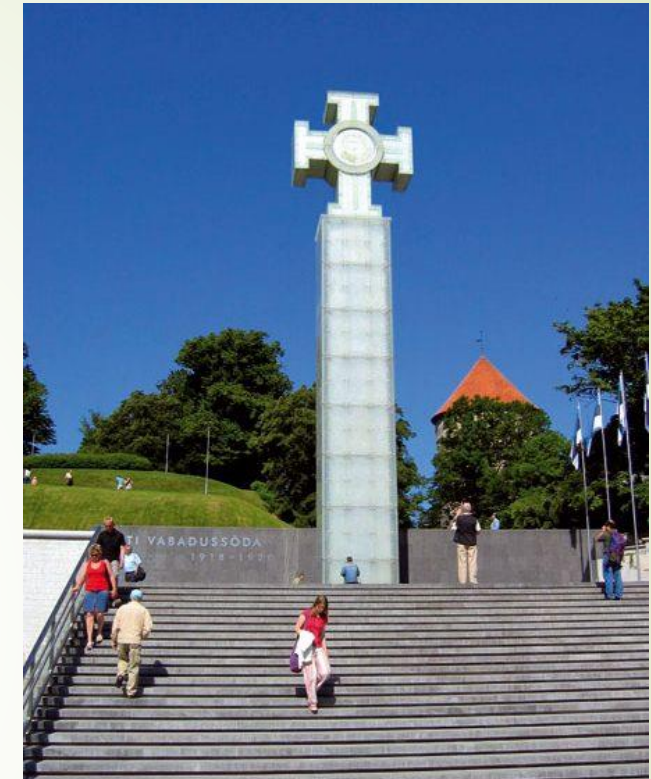
- nejsevernější ze všech pobaltských států a zároveň i nejmenší (Litva, Lotyšsko, Estonsko),
- ekonomicky nejvyspělejší (ale také nejdražší)
- 60% rozlohy tvoří lesy a 4,5% vodní plochy, náleží k němu cca 1500 ostrovů a ostrůvků (5 národních parků)
- **počet obyvatel – 1,331 mil**
- obyvatelé: 65% Estonci 26% Rusové, (9% = Ukrajinci, Bělorusové a Finové)
- oficiální jazyk – estonština (ugrofinský jazyk)

Hlavní město : **TALLIN** (Taanilinn = Dánská pevnost)

- **počet obyvatel – 0,5 mil**
- historické centrum města zapsáno na seznam kulturního dědictví UNESCO (jedno z nejlépe dochovaných měst Evropy), založeno ve 13. století dánským panovníkem Valdemarem II.

Estonsko – město Tallin

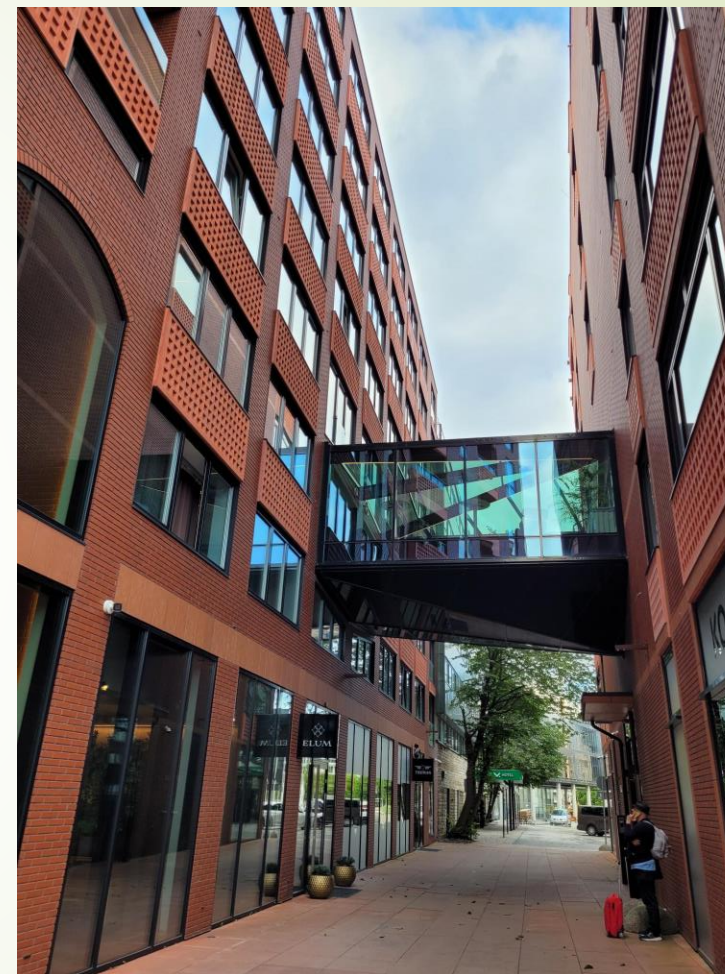

Estonsko zažilo jen v velmi krátké období samostatnosti, které připomíná **památník boje za nezávislost** v Tallinu. Na Vabaduse Välgak, neboli náměstí Svobody, najdete obrovský skleněný kříž. Vypadá jako kus ledu a má symbolizovat křehkost svobody a demokracie (realizovala ČR).

Den nezávislosti slaví v Estonsku hned dvakrát: **24. února** jako připomínku dne, kdy se Estonci roku **1918** osamostatnili od carského Ruska, a pak také **20. srpna**, který je spojen s **druhým osvobozením od ruské**, potažmo sovětské nadvlády v roce **1991**, a nazývá se též **Den obnovy samostatného estonského státu**.

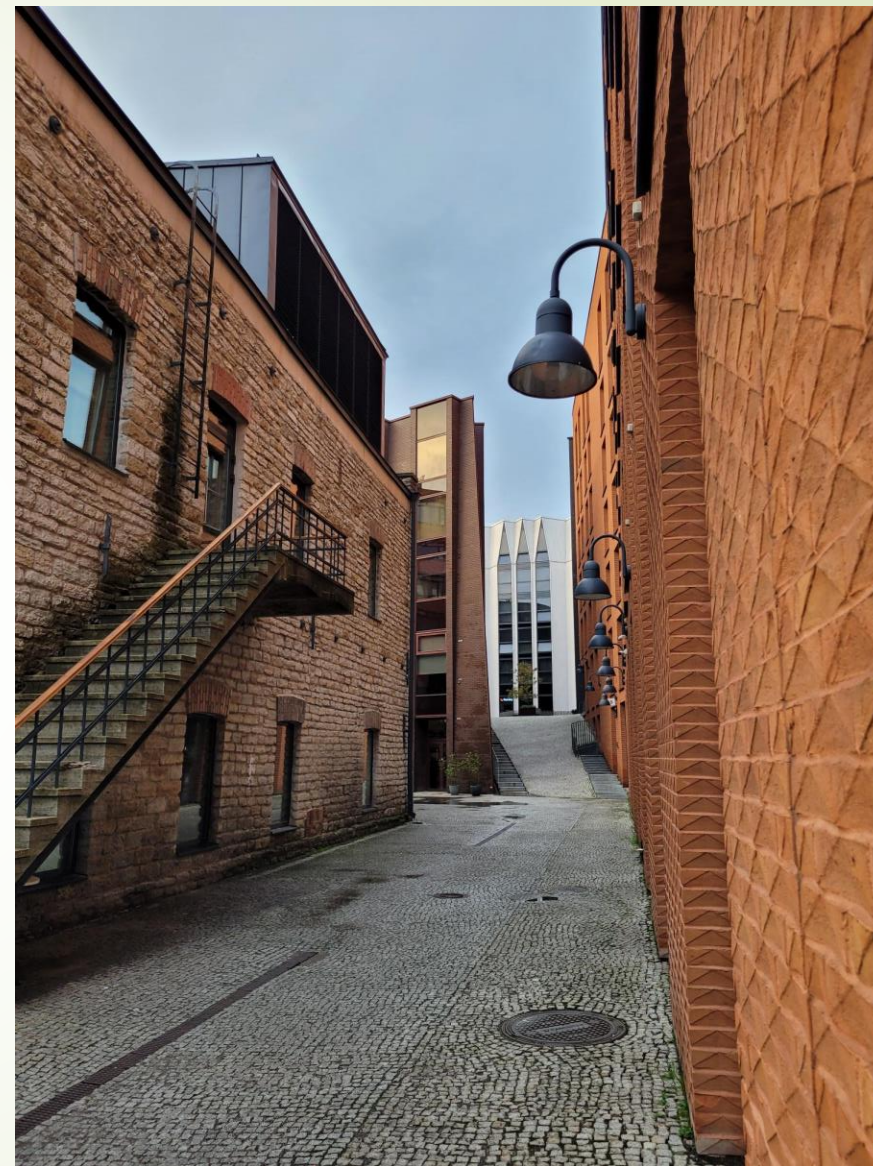

Metropol SPA hotel v Tallinu (23. -26.9.)

Propojení staré a nové výstavby v Tallinu
(dánské, německé, švédské ale i ruské vlivy
v architektuře)

2. den 24. září – prohlídka města

park a zámek Kadriorg

Zámek KADRIORG a jeho park

barokní zámek dokončený v r. 1725, byl letní rezidencí **Petra Velikého**; název podle carovy manželky (Kadriog = Kateřinské údolí), jezdila sem v carských dobách ruská aristokracie trávit léto u moře.

Nyní je tato budova spravována
„**Muzeem umění Estonska**“,
které zde vystavuje sbírku zahraničního
umění 16. – 20. století

Vodníkanál odděluje park se zámkem od ostatních čtvrtí.

Památník lodi **Rusalka** (mořská pana) stojí blízko moře ve čtvrti Kadriorg kousek od stejnojmenného zámku a parku Kadriorg. Estonský sochař Amandus Adamson ho postavil roku 1902. Rusalka se potopila nedaleko odtud roku 1893 (utонуlo 177 námořníků). Kamenný sloup připomíná skálu. Na vrcholu stojí anděl s pravoslavným křížem ve vztyčené ruce. Kříž drží směrem k Finskému zálivu, kde se loď potopila...

Tallin – horní a dolní město.

V centru jsme začali prohlídku na kopečku Toompea, který je pov ažován za **horní město** Tallinnu.

Nejokázalejší připomínkou ruské éry je tu majestátní Katedrála Alexandra Něvského z konce 19.století.

Car Alexandr III. jí v dobách silné rusifikace nechal postavit naproti budov ě bývalého gubernátorského paláce, dnes estonského parlamentu, což dodnes vyvolává u místních lidí rozporuplné pocity.

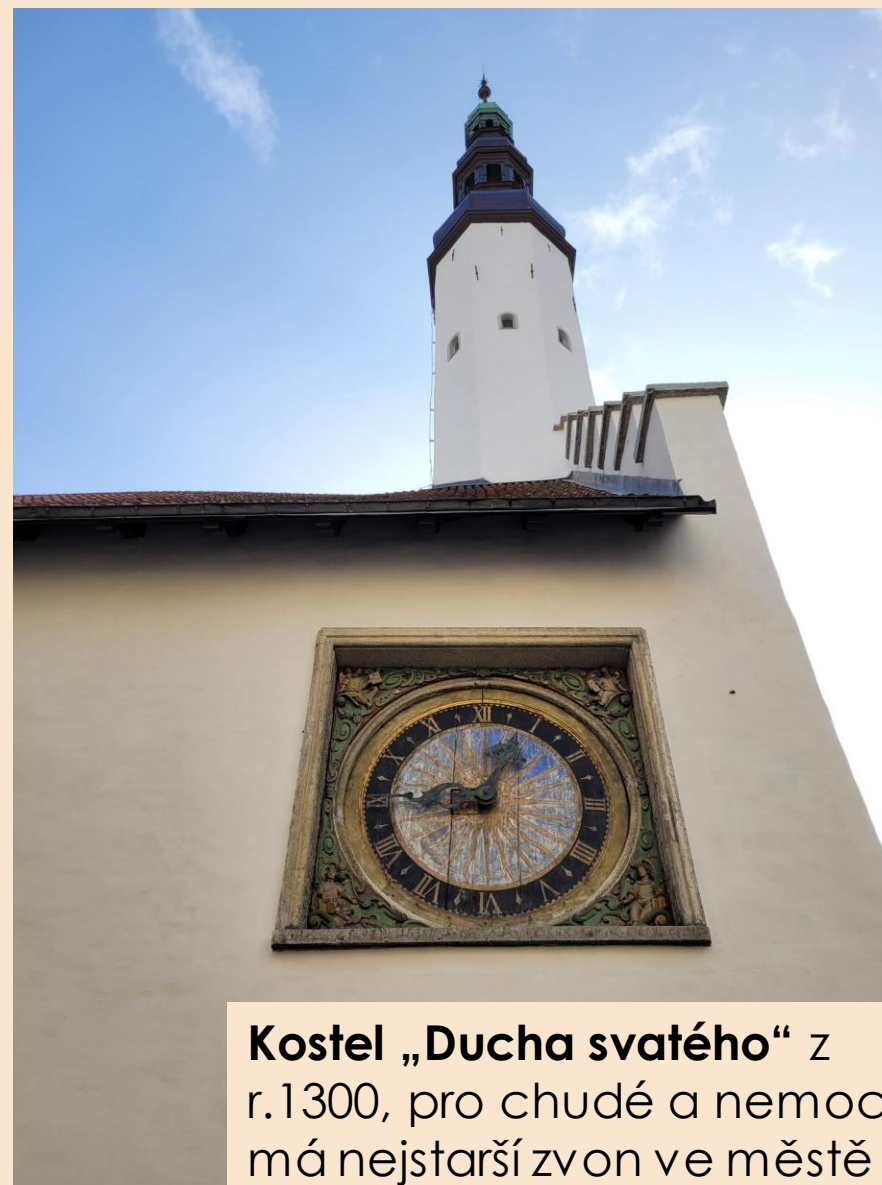

Dolní město - městské hradby - první hradba dolního města postavena r. 1265 v době dánské vlády. Opevnění zesíleno r. 1310. V 15. stol. postaveny některé flankovací věže a v 16. stol. dělostřelecký rondel. Bastionové opevnění přidáno na konci 17. a v 18. stol. V 19. stol. některé úseky hradeb zbořeny. Od roku 1997 památka UNESCO.

Nejužší dům v Tallinu.

Kostel „Ducha svatého“ z r.1300, pro chudé a nemocné, má nejstarší zvon ve městě (1433), luteránský kostel.

Náměstí s radnicí

V historickém centru – nejstarší lékárna v Evropě „**Raeapteek**“, neboli Radniční lékárna, otevřená od r. 1415, jedna místnost – muzeum.

Nejlepší kavárna
ve starém městě:
Cafe Maiasmokk

Středověká ulička - **Katariina käik**,
pasáž svaté Kateřiny

Tallin – město jantarů (jantar = zlato severu)

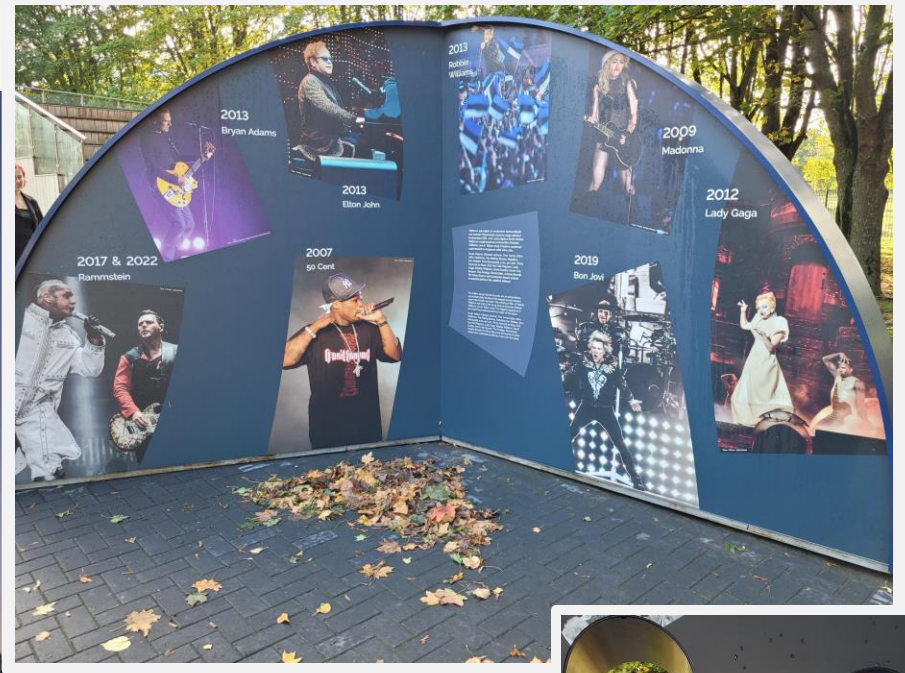

Květinové trhy v Tallinu

Open-air amfiteátr, kde se každých pět let koná Festival hudby a tance, který hojně navštěvují desetitisíce Estonců. Tradice zde prostě žijí, estonské lidové písně jsou dokonce zapsány v kulturním dědictví UNESCO.

Vzdělávání v Estonsku

Education in Estonia

Doctoral Degrees

Master's Degrees
(2 years)

Bachelor's Degrees
(3 years)

University

Diploma of Professional
Higher Education

Technical /
Vocational College
(2–5 years)

Secondary leaving examination

General Upper
Secondary School
Ages 16–19 (3 years)

Vocational
Secondary School
Ages 16–19 (3 years)

Basic School
(Primary and Lower Secondary)
Ages 7–16 (9 years)

Early childhood education
Ages 3–7 (Not Compulsory)

V čem spočívá tajemství estonského úspěchu ve vzdělávání?

- klíčové postavení vzdělávání v celém systému – shoda a důvěra
- centrální a jednotná podpora vedení škol a všech pedagogů
- vysoce vzdělaní učitelé (minimálně Mgr.)
- vysoké standardy vzdělávání
- kvalitní učební osnovy
- zkoušky postavené přímo na učebních osnovách
- rovnost ve vzdělávání

Úkol do budoucna:

Sjednocení jazyka a metodologie pro všechny školy

V čem spočívá kvalitní vedení škol v Estonsku?

- **jasné cíle pro místní vzdělávací systém** - ten spočívá na shodě, která je společnou domluvou všech ředitelů škol (odbor zde pouze facilituje proces a také dodává perspektivu národní vzdělávací politiky)
- **podpoře pedagogických inovací** (učitelé si mohou volit sami formu výuky)
- **otevřenosti,**
- **důvěře v lídry škol, včetně učení se z chyb,**
- **spolupráci.**

Vše se staví na podpoře pedagogického leadershipu - ředitelů a vedení škol. Od aktivního vyhledávání kvalitních kandidátů, přes propojení se všemi klíčovými aktéry.

Charakteristika estonského vzdělávacího systému

Národní kurikulum je rámcem pro tvorbu školních osnov:

- Národní kurikulum uvádí seznam povinných předmětů s učebními osnovami a uvádí počet vyučovacích hodin pro každý předmět.
- Kurikulum orientované na výsledky učení: popisuje znalosti, dovednosti, postoje, ale i hodnoty a kompetence.

V podstatě neexistují školní inspektoři, zásahy ze strany státu do škol jsou ojedinělé:

- Externí hodnocení se skládá z národních testů (4. a 7. třída) a centralizovaných zkoušek (papírové testy postupně zanikají, cílem je mít testy už jen na PC).
- Vnitřní autoevaluace škol je povinná. Během autoevaluace musí školy analyzovat své dosavadní výsledky z mnoha různých hledisek a stanovit si cíle do budoucna. Je to obvykle hlavním vstupem pro plán rozvoje.

Spravedlnost ve vzdělávání:

- Sociálně-ekonomické zázemí žáka z domova má na výkon menší vliv než v případě jiných zemí.

Estonské školní osnovy jsou založeny na zásadě, že by žáci měli mít široký pohled na svět. **Například:**

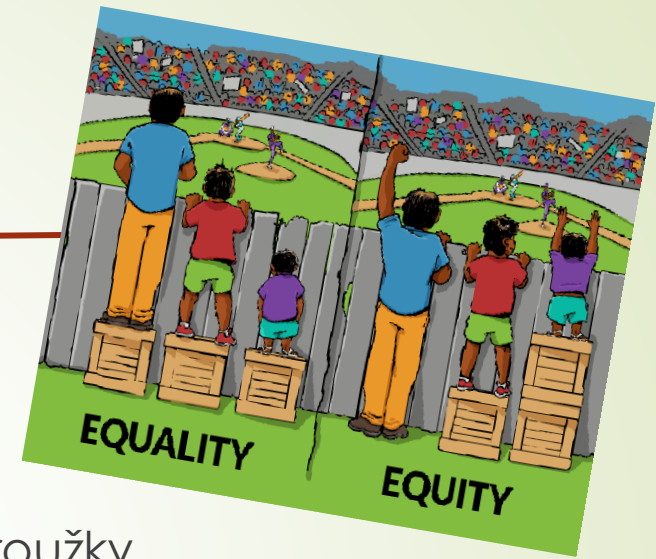
- Kromě dobrých jazykových znalostí, matematiky a přírodních věd se v mnoha školách vyučuje také kódování a robotika, a to již od první třídy.
- Učební osnovy zahrnují i kreativní předměty, jako je hudba, výtvarná výchova a tělesná výchova.
- V rámci tělesné výchovy se škola může rozhodnout, že bude učit tanec nebo např. lyžování v lese v případě, když je sníh.
- Ve všech školách je vyučován předmět technika, kde se děti učí, jak vařit v dobře vybavených kuchyňkách a plést ponožky nebo řezat výrobky ze dřeva v dílnách. Je to pro ně důležité = dobrý příklad typického společného projektu, který zahrnuje dovednosti jako např. spolupráce, řešení problémů, a všichni jsou orientováni na cíl (obvykle všichni tyto praktické dovednosti zvládají, a to jak chlapci, tak dívky ve smíšených skupinách).

CO MNE ZAUJALO

ŽÁCI (každé dítě má talent a potenciál –
pojďme ho rozvíjet)

Rovné příležitosti:

- Zadarmo pomůcky, obědy, doprava, částečně kroužky
- Už v MŠ se děti učí číst a psát – už zde jsou žáci diagnostikováni v případě SVP
- Žák je vzděláván menším počtem hodin a v klidu (žáci jsou soustředění)
- Žák má delší přestávky (až 1 hodinu pro pohyb venku)
- Dostává méně instrukcí a více pracuje efektivně
- Testování dovedností ve 3., 6. a 9. třídě (celostátní – mají snahu, aby všechny děti zvládli testy na 100%)
- Měření školního klimatu ve 4. a 8. ročníku a ve 2. ročníku SŠ

CO MNE ZAUJALO

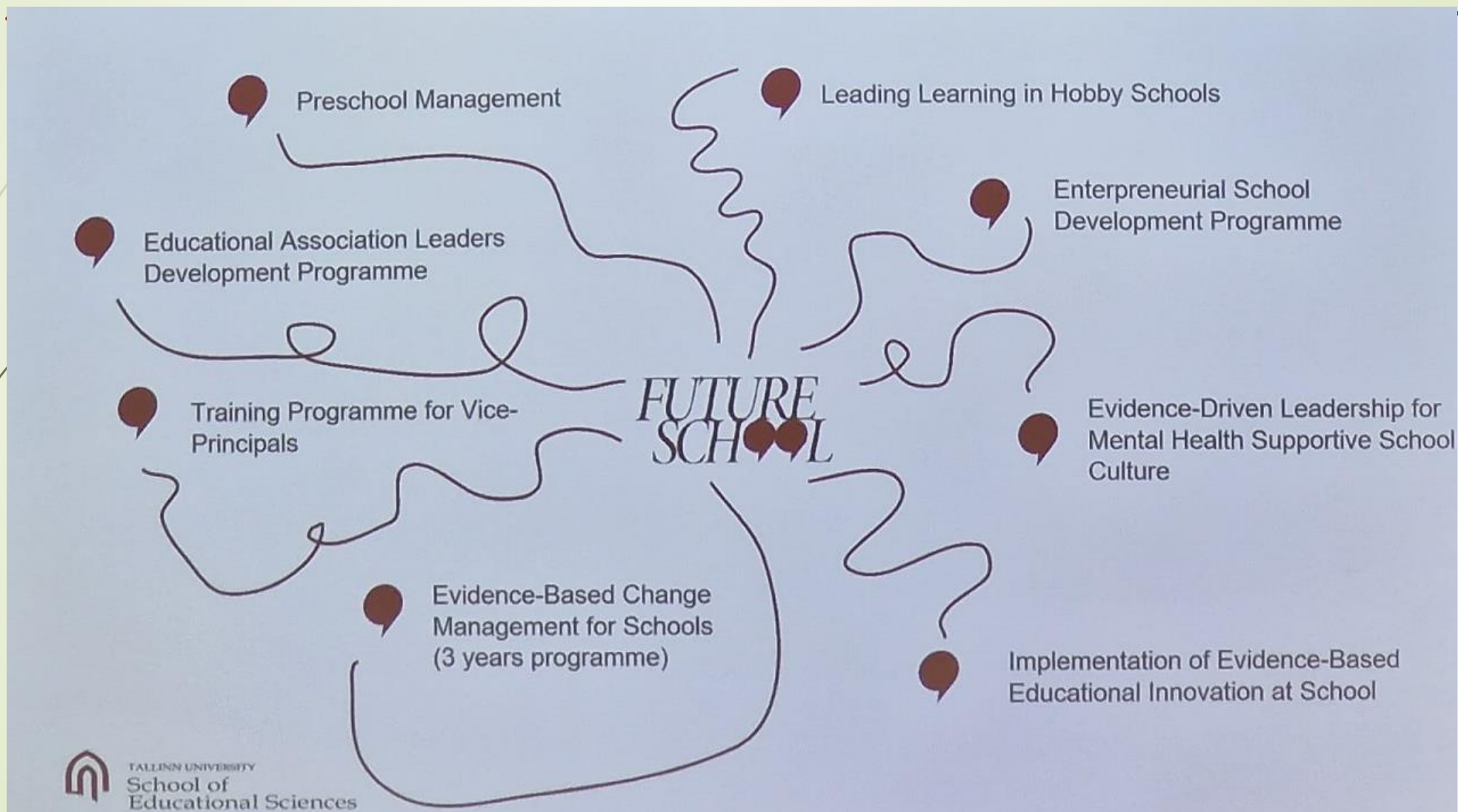
UČITELÉ

- Pracují stejnými metodami i frontálně
- Nechali žákům prostor např. o přestávce – žádné dozory (průhledné prostory ze tříd, relaxační možnosti na chodbách)
- Pojmenovaná povinnost za 5 let absolvovat 160 hodin vzdělávání (toto se řeší s ředitelem)
- Plat učitele odpovídá průměrnému platu v Estonsku
- Školství je bráno jako klíčová věc – celá společnost pracuje na tom, jak ho vylepšovat a podporovat
- Vše je vizualizováno (vždy je vše a všude vyvěšeno – děti vědí, co se po nich chce)

ŘEDITELÉ

- vedení má více času na pedagogický rozvoj školy a má velkou podporu ze strany všech institucí
- stanovuje úvazek učitelům (rozdělení PPČ a NPČ, rozdíl mezi začínajícím a pokročilým učitelem), někteří učitelé až 28 PPČ týdně – zejm. výchovy

JAK VYPADÁ ŠKOLA BUDOUCNOSTI

TALLIN

Škola v Tallinu:
„Ehte Humanitaargümnaasium“

Onnela Leedo-Küngas
- ředitelka školy

Olga – zástupkyně
ředitelky školy

TALLIN

Škola v Tallinu:
„Ehte Humanitaargümnaasium“

- Počet žáků: 869, 77 učitelů, 30 tříd + 8 speciálních
- Hlavní téma: Pohoda a duševní zdraví, program KiVa (8 členný tým)
- Třídy: 1. – 12. (v 9. ročníku závěrečné = zkoušky)

Využívají aplikaci
CLANBEAT (clanbeat.com)

Návštěva ve 2. a 8. třídě

CO MNE ZAUJALO – materiální oblast

CO MNE ZAUJALO – materiální oblast

CO MNE ZAUJALO – materiální oblast

CO MNE ZAUJALO

TARTU (univerzitní město)

Škola:
„Tartu Raaatuse Kool“

Toomas Kink
ředitel

Rene Leiner
zástupce

TARTU

Škola:
„Tartu Raaatuse Kool“

- Škola zaměřena na výuku, kde žáci přejímají zodpovědnost za své učení, škola bez šikany a škola podporující zdraví
- Počet žáků: 500, 50 pedagogů, 13 nepedagogů
- Výuky probíhá v blocích
- Důraz na dramatickou výuku (1 hodina týdně každý ročník od 1.-8. ročníku)
- Důraz na pohybovou výuku – 1 hodina pohybu denně
- Začínají den v 8:30 společně 20 min. jídlem
- Hodnocení: slovní v 1. a 2. ročníku, ostatní pak formativně s kombinací známek
- Jako 1. cizí jazyk – němčina nebo angličtina, a to od 1. třídy

CO MNE ZAUJALO – materiální oblast

CO MNE ZAUJALO – materiální oblast

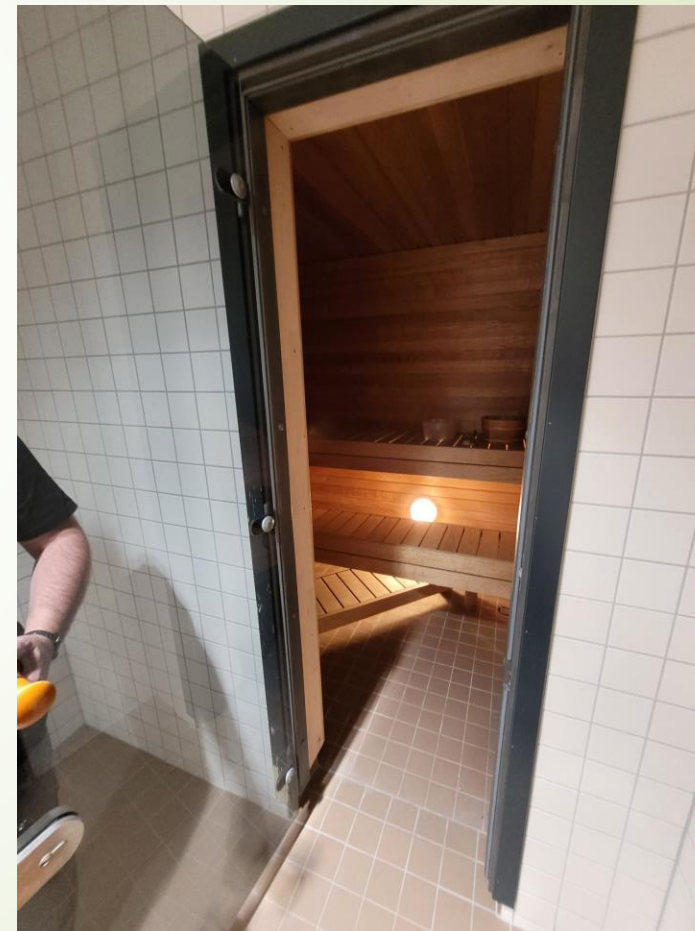
CO MNE ZAUJALO

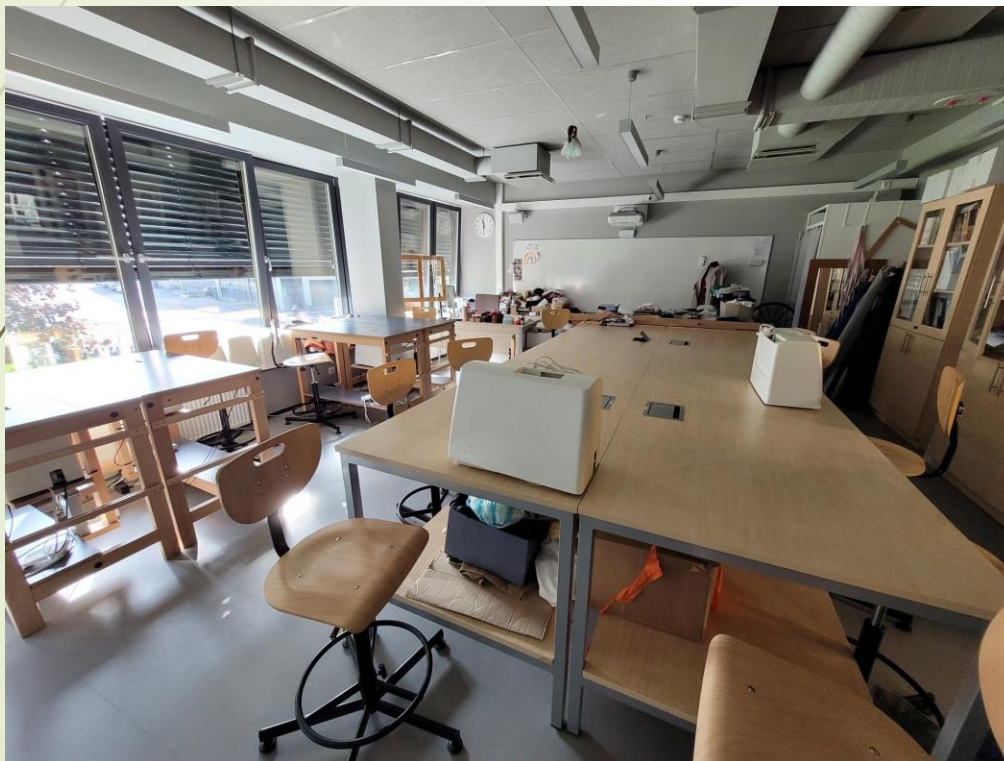
CO MNE ZAUJALO – materiální oblast

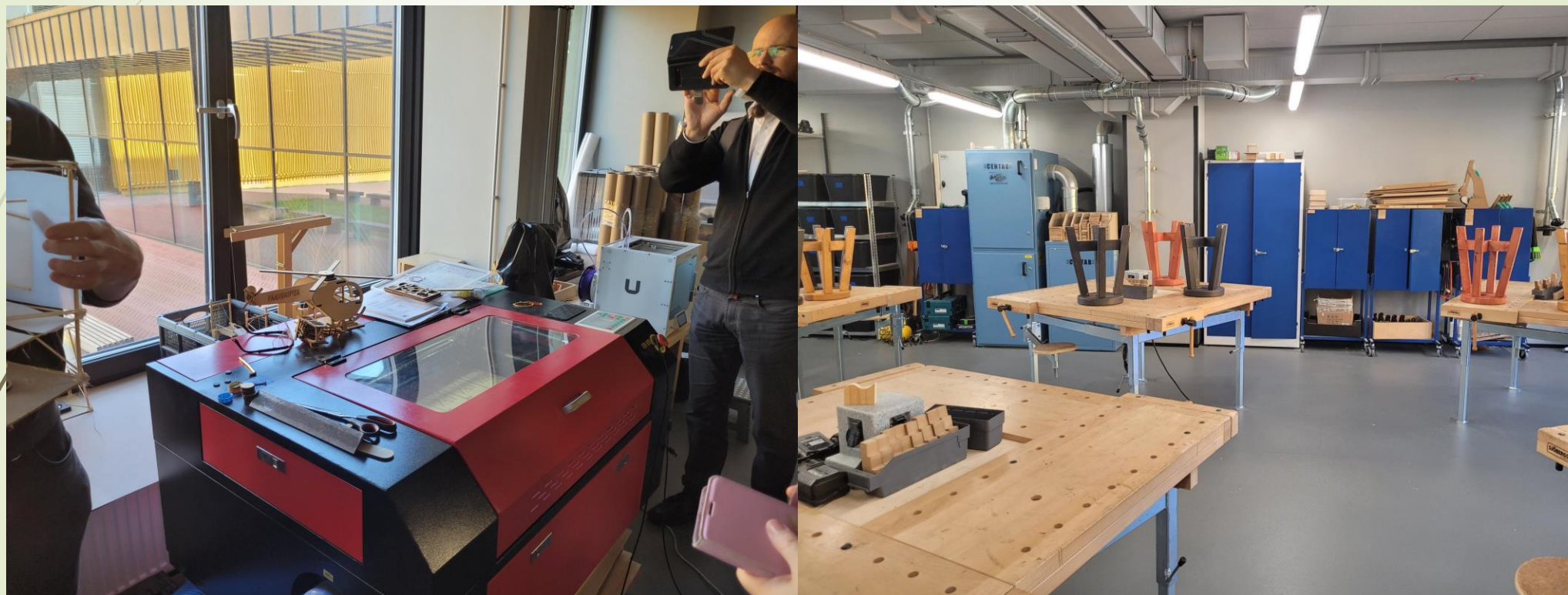
CO MNE ZAUJALO – materiální oblast

CO MNE ZAUJALO – materiální oblast

CO MNE ZAUJALO – materiální oblast

CO MNE ZAUJALO – zhodnocení

► Celým systémem rezonovalo slovo **důvěra**.

Učitelé mají důvěru vedení školy a celkově státu, že budou dělat svou práci nejlépe, jak dovedou a děti musí dostat důvěru, aby mohly převzít zodpovědnost za vlastní učení.

- No, a upřímně: děti o velké přestávce a o obědové pauze musí vyběhnout ven na vzduch a tam sportovat. Myslím, že to je možná ten zázračný recept estonského školství na klidné a vyrovnané děti. Prostě je vyženou ven i na mráz se “nabít” a ony se pak mohou při hodině lépe soustředit.

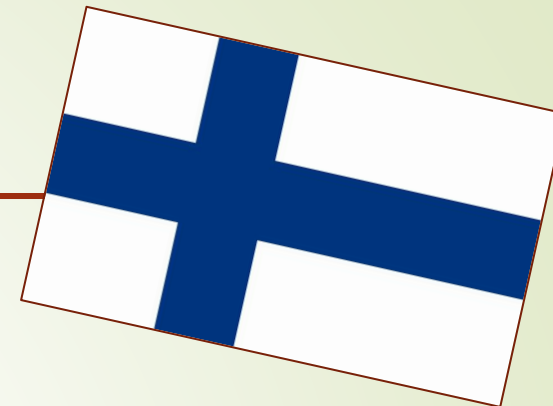
PŘEJEZD DO FINSKA – 27. září 2023

Trajekt **Tallink-Silja Megastar** je jedním z nejmodernějších trajektů v Baltském moři:

- 2800 cestujících
- 12 palub
- 84 km
- Rychlost cca 40km/hod.

Finsko

Finsko – „země tisíce jezer“ (168 000 jezer)

- největší producent dřeva v Evropě
- 3. nejlidnatěji osídlená země v Evropě (po Islandu a Norsku), 17 lidí/km²
- administrativně rozděleno na 19 provincií
- **počet obyvatel – 5,6 mil**
- obyvatelé: 93% Finové 5% švédsky hovořící menšina, 1,5 % Rusové, a 0,5% Estonci a Romové
- oficiální jazyk – finština a švédština (finština=ugrofinský jazyk;
švédština=severogermánský jazyk)

Hlavní město : **Helsinky**

- **počet obyvatel – 700 tis.** (souvěští – spojeno s dalšími třemi městy Vantaa, Espoo a Kauniainen v okolí = 1,5 mil) tzv. „Velké Helsinky“

Finsko – město Lohja (4. den 27.9.)

Finsko – sportovní institut Kisakallion

(4. den 27.9.)

Harri Hollo –
ředitel institutu

Finško – Kisakallio

(5. den 28.9.)

Mnoho sportovních možností,
 zaměřeni na basketball.

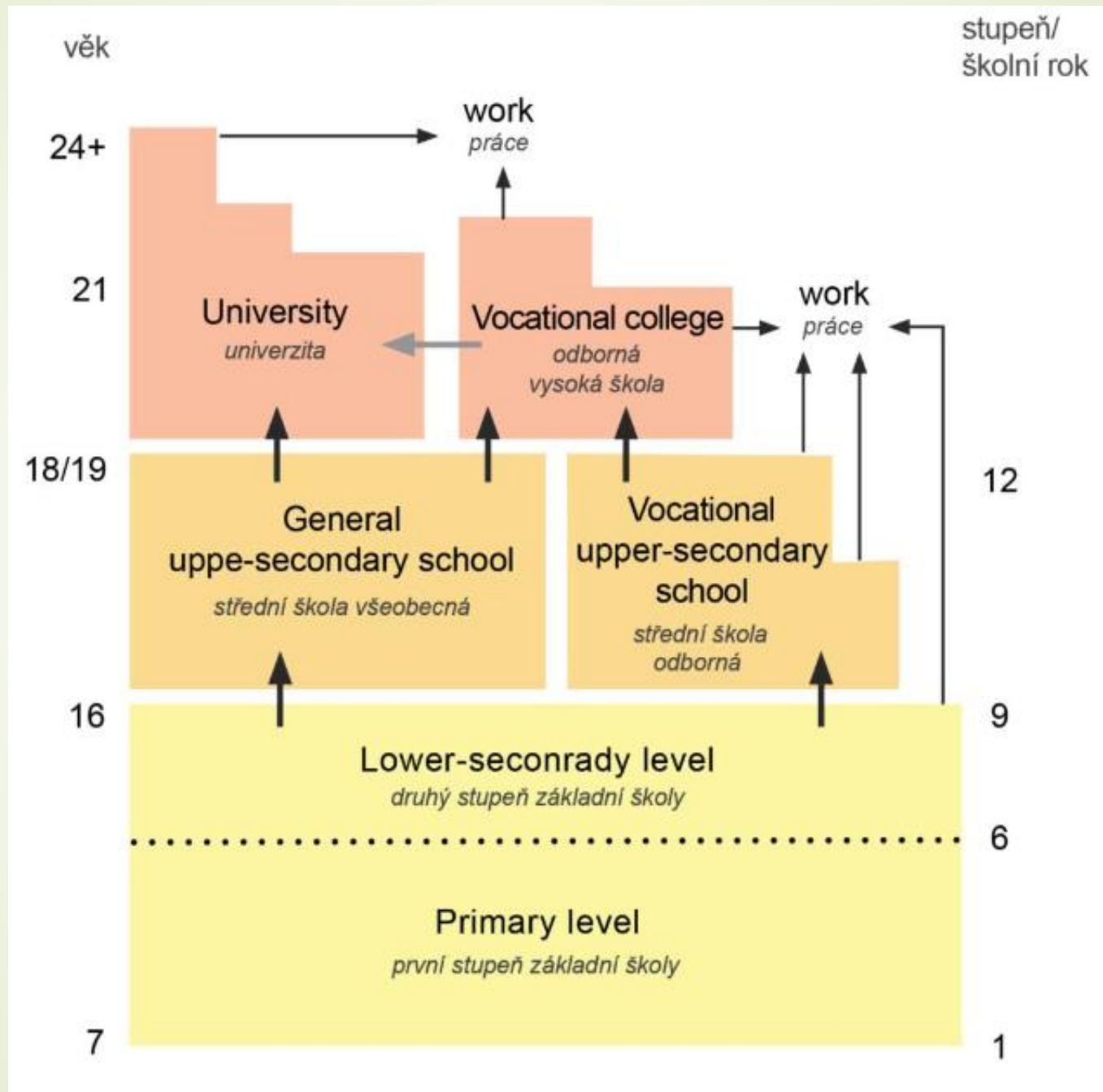
Vzdělávání ve Finsku

Education in Finland

jednotný systém škol, 99% škol je státních

WELLBEING - DOBRÉ ŽIVOTNÍ PODMÍNKY JSOU PŘEDPOKLADEM PRO UČENÍ

- Uspokojování potřeb žáků a podpora jejich pohody je základem národního kurikula.
- Sociální a emocionální učení - Materiály - MIELI FI:
<https://mieli.fi/en/materials/>
- Pozitivní pedagogika (jak relaxovat, jak se zastavit, odpočinout si, být v pohodě, aktivity na emoční rozvoj) – video ryba Finny
- Pozitivní učení: <https://seethegood.app>
- Aktivity proti šikaně
- Program KiVa proti šikaně: www.kivaprogram.net
- Zapojení žáků do rozhodování školní komunity:
Účast na plánovacích aktivitách a demokratickém rozhodování o obecných záležitostech a otázkách v každé škole:
<https://omaoppilaskunta.fi/in-english/>

Vzdělávání ve Finsku

Education in Finland

Finské školy mají k dispozici:

- Speciálního pedagoga
- Školní zdravotní sestru
- Sociálního pracovníka
- Žákovské poradce (kariéerní poradci)
- Školního psychologa
- Lékaře

Vzdělávání ve Finsku

Education in Finland

3 stupně podpory:

1. OBECNÁ PODPORA
všichni žáci, kvalitní základní vzdělání,
formy podpory: diferencovaná výuka, flexibilní skupiny, společné vyučování, částečné úvazky, speciální vzdělávání;
2. ZESÍLENÁ PODPORA (13,9%)
vzdělávací plán, částečný úvazek, speciální vzdělávání, individuální poradenství;
3. SPECIÁLNÍ PODPORA (9,7%)
zvláštní potřeby vzdělávání,
individuální vzdělávací plán.

Vzdělávání ve Finsku

Education in Finland

UČITELÉ –

- Vyučující tráví ve třídě méně hodin denně, ale mají např. 2-3 hodiny na to, aby se profesně rozvíjeli (spolupracovali s kolegy)
- Všichni poskytují stejnou kvalitu vzdělávání

Vzdělávání ve Finsku

Education in Finland

Finští školáci se nyní pohybují v celosvětovém průměru, což je pro dlouholetou světovou špičku veliký šok.

Odborníci to dávají **za vinu migraci a velkým změnám vzdělávacích osnov.**

Ty dlouhá léta stály na prvcích jako jsou rovnost, neformální vzdělávání, debatování a aktivní zapojování se do výuky. Postupně ale ze školních osnov žáků vymizely klasické předměty.

Studenti v Helsinkách i v Laponsku se tak místo běžných předmětů všichni učí, jak by mnoho lidí řeklo, praktické dovednosti pro život. V hodinách se snaží přijít na to, jak by přežili bez vody nebo elektřiny, štípou dřevo, kácí stromy a vyrábějí věci z papíru. To vše na úkor klasických předmětů jako je matematika, finský jazyk nebo třeba fyzika.

"Už nejsme tou nejvzdělanější zemí na světě. Mladí lidé se již neřadí mezi ty nejchytřejší," okomentovala celou situaci pracovnice finského ministerstva školství Anna Lehikoinen.

Finsko – Lohja (6. den 29.9.)

Škola:
„Roution Koulu“

Finsko – Lohja (6. den 29.9.)

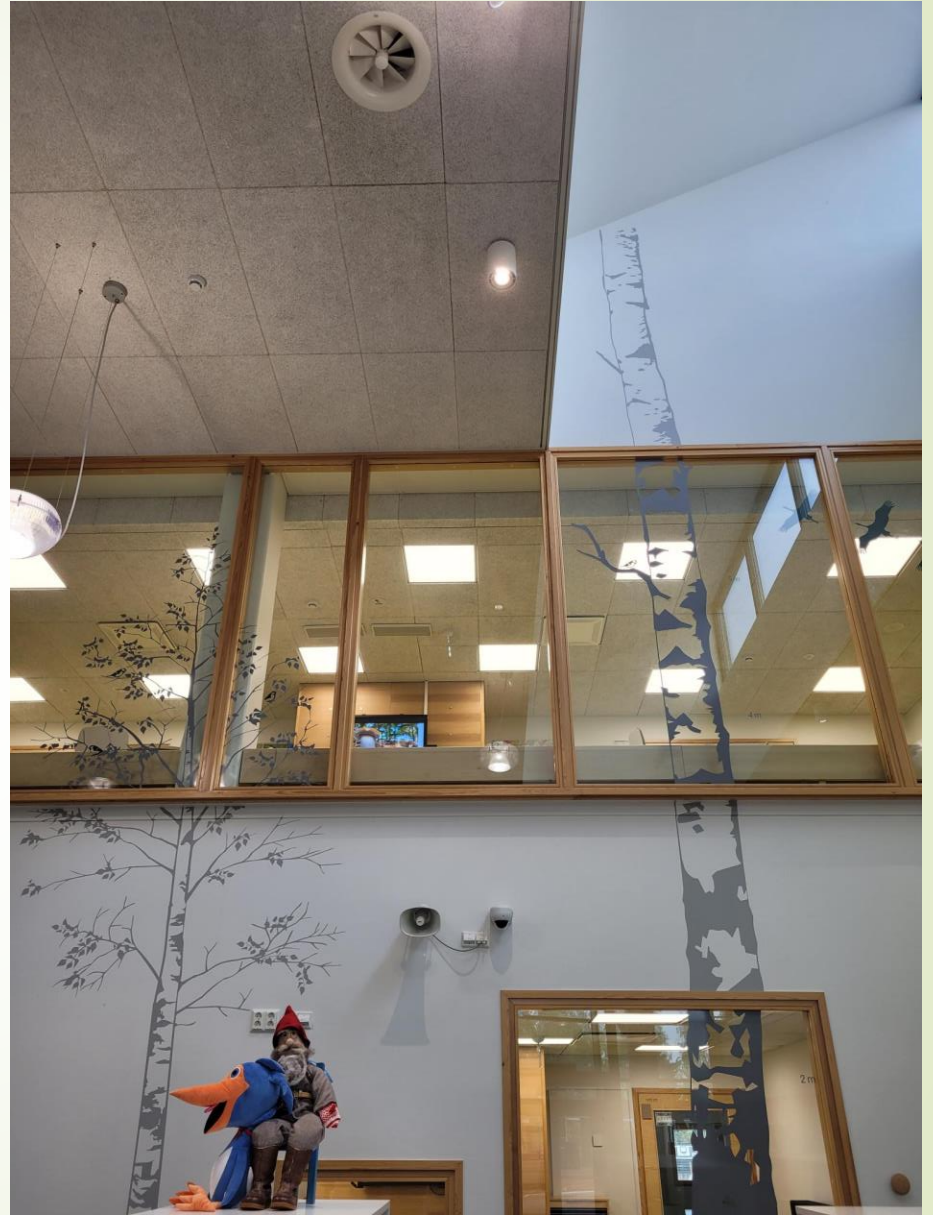
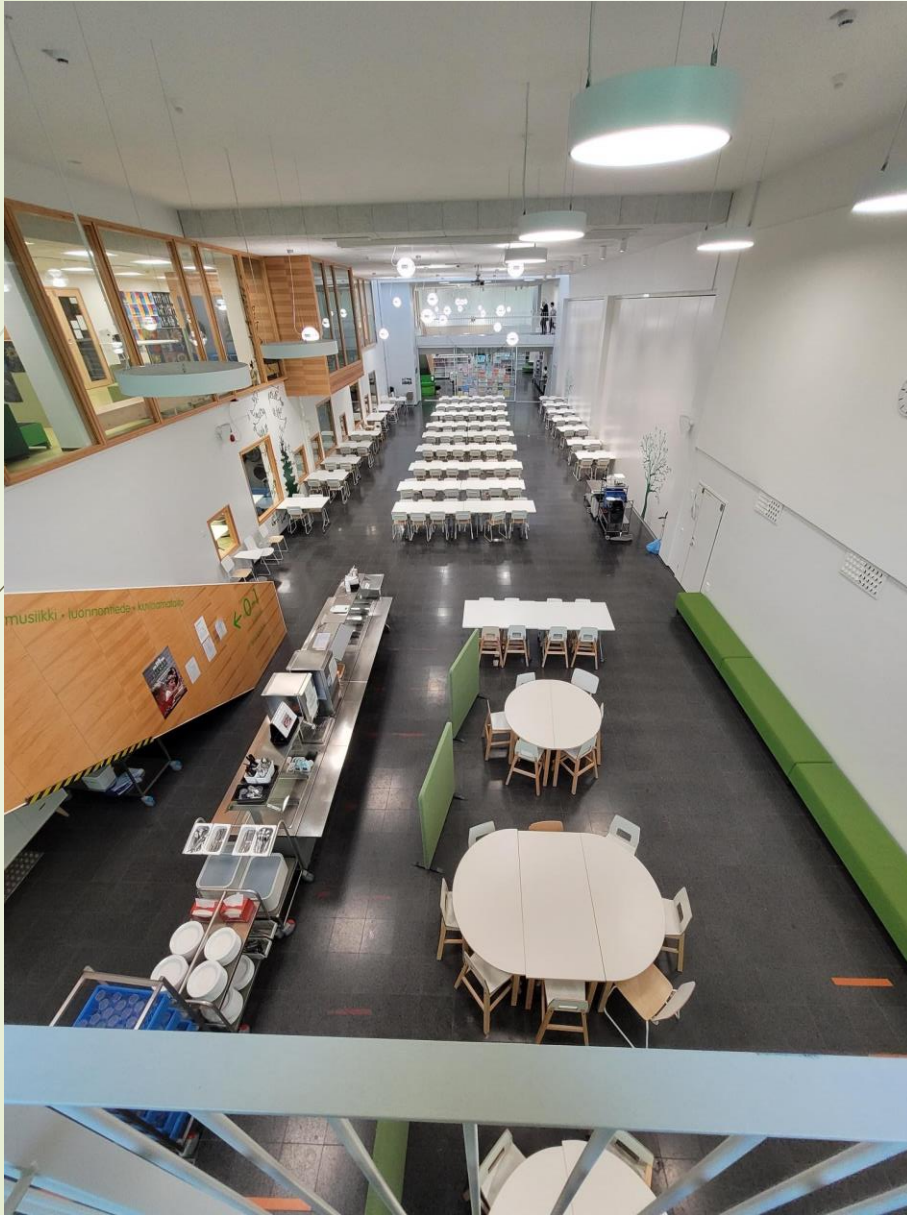
Škola:
„**Roution Koulu**“

- Počet dětí: 242, cca 100 dětí ve speciálních třídách (10 skupin)
- Zaměření: ekologie, rovnost a tolerance mezi jednotlivci (KiVa-koulu)
- 70 zaměstnanců – 23 učitelů (z toho 12 jich je speciálních pedagogů) a 44 asistentů (z toho 5 je zdravotních sester)
- Škola od 1. – 6. ročníku (regular + special)
- Je hostitelskou školou pro čínské studenty z Kisakallio
- Umístěna v lese
- Je zde školní družina až do večera (dojíždějí sem i děti z Hesinek, které bydlí buď v chráněném bydlení nebo v rodinách)

Marika Lyytinen-
Levander:
zástupkyně ředitelky

CO MNE ZAUJALO – materiální oblast

CO MNE ZAUJALO – materiální oblast

CO MNE ZAUJALO – materiální oblast

CO MNE ZAUJALO – materiální oblast

CO MNE ZAUJALO – materiální oblast

CO MNE ZAUJALO – těžká postižení

CO MNE ZAUJALO – materiální oblast

CO MNE ZAUJALO – materiální oblast

CO MNE ZAUJALO – zhodnocení

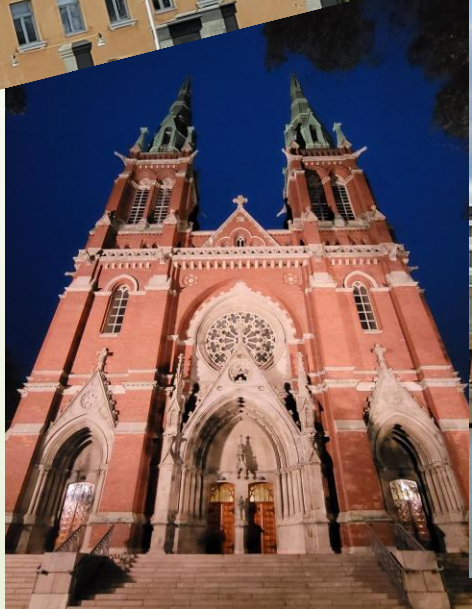
- DŮVĚRA
- PŘENESENÍ ZODPOVĚDNOSTI NA DĚTI
- JAK MŮŽU POMOCI DĚTEM, ABY SE LÉPE UČILY
(prostor, klid, pohyb,...)

Helsinky

Evangelická katedrála

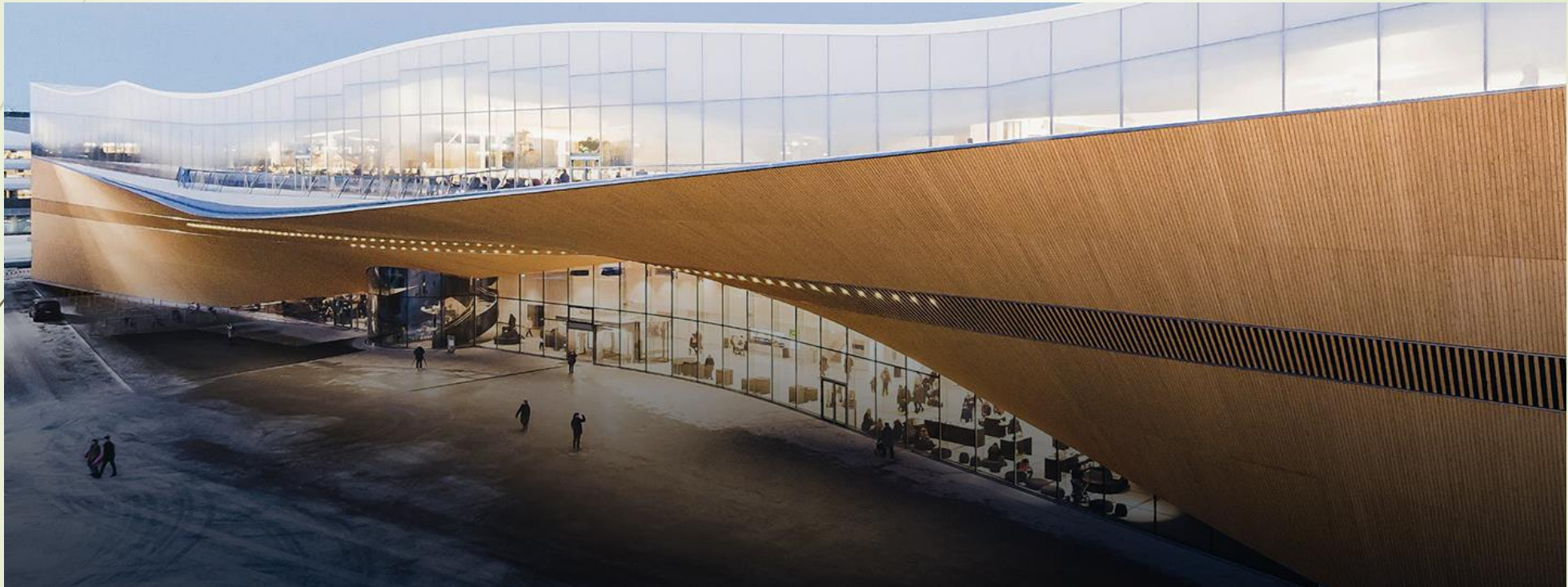

Novogotický kostel
Svatého Jana

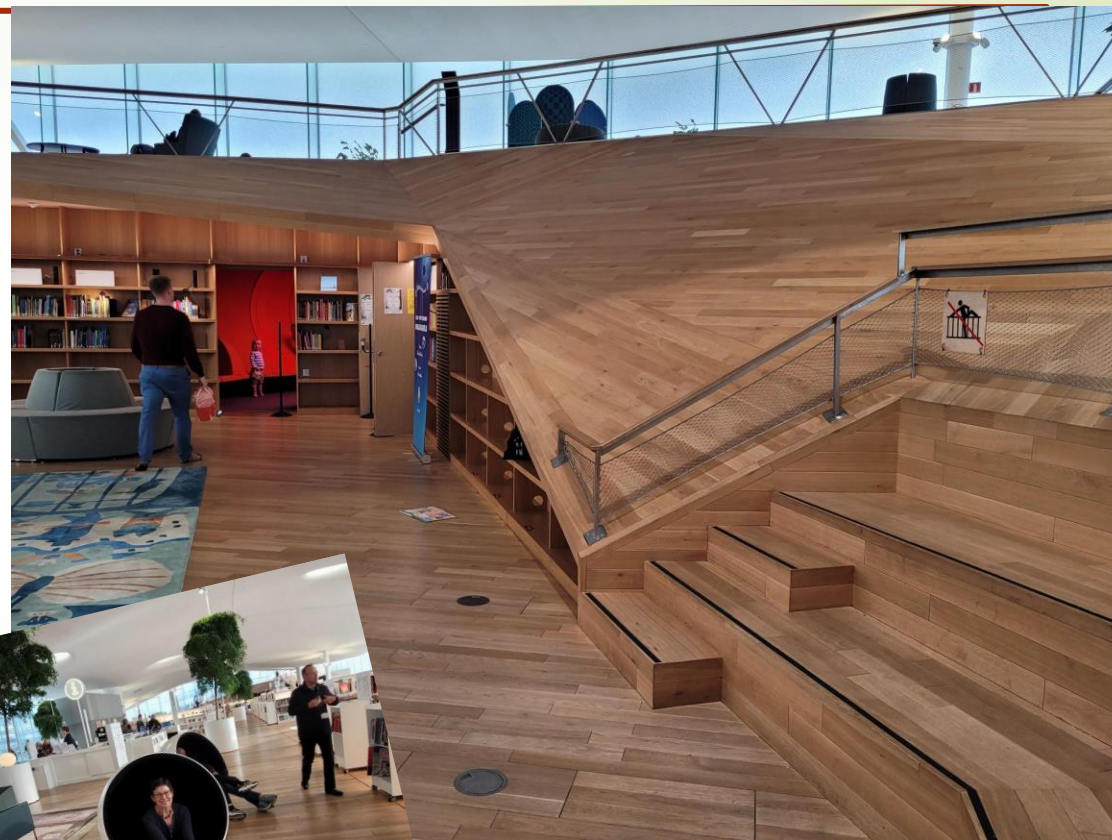
Pravoslavný chrám Zesnutí Panny Marie

Helsinky – „nebeská“ knihovna OODI

byla otevřena v roce 2018 a celkové náklady na její výstavbu dosáhly 95 milionů eur

knihovna OODI

BALTSKÉ MOŘE

Co můžeme udělat my pro změnu?

podpořit „Učitelskou platformu“, viz dokument

[Návrh na posílení systému vedení a podpory mateřských a základních škol v ČR,](#)

který byl vytvořen na základě tří let studia a vyjednávání v rámci

[Partnerství pro vzdělávání 2030+](#)

Jaké inspirace převezmeme do naší školy

???

Děkuji za pozornost

Jana Hirková